

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان بهمان

معاونت آموزشی دانشگاه

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

فرم طرح درس پایه

همکار محترم .....

از آنجایی که فرآیند یاددهی- یادگیری پروسه ای است که رسیدن به اهداف آن بدون برنامه ریزی امکان پذیر نیست، لذا تدوین طرح درس در آغاز فرآیند آموزش (به عنوان نقشه و راهنمای تدریس برای مدرسین و دانشجویان)، ضروری بوده و به عنوان یکی از ابزارهای اصلی فعالیت آموزشی مدرسین مطرح می باشد. لذا خواهشمند است مدرسین محترم در تکمیل طرح درس نهایت دقت را مبذول فرمایند.

مشخصات درس و مدرسی (تکمیل همه ی موارد این بند ضروری می باشد)

- عنوان درس : جمعیت شناسی
- نام و نام خانوادگی مدرس: دکتر مریم فرهادیان
- نام و نام خانوادگی مسئول درس: دکتر مریم فرهادیان
- نام و نام خانوادگی مدیر گروه: دکتر جواد فردمال
- نوع و میزان واحد به تفکیک: نظری 1/5 واحد ، عملی
- رشته و مقطع تحصیلی دانشجو: کارشناسی ارشد آمار زیستی
- زمان درس: نیمسال دوم - سال تحصیلی
- مکان آموزش: دانشکده بهداشت

جلسه	تاریخ	سرفصل (عنوان)	اهداف رفتاری ^۱	حیطه یادگیری ^۲	روش تدریس ^۳	مدت زمان	وسایل کمک آموزشی	روش ارزشیابی ^۴
1		کلیات جمعیت شناسی، تئوریهای و سیاست های جمعیتی، روشهای جمع آوری اطلاعات جمعیتی	1. تعاریف و مفاهیم جمعیت را بیان کند 2. با انواع جمعیت آشنا شود 3. با تعریف جمعیت شناسی آشنا شود 4. شاخه های جمعیت شناسی را بشناسد 5. منابع داده های جمعیتی و روشهای جمع آوری آنها را بیان کند 6. تعریف گذار جمعیتی و پایداری آن را بیان کند 7. سازمانهای بین المللی مرتبط با جمعیت را بشناسد	شناختی	سخنرانی و پرسش و پاسخ	120 دقیقه	اسلاید پاورپوینت، تخته وایت برد	آزمون شفاهی و تشریحی
2		ساختار سنی و جنسی	1. با ساختار جمعیت آشنا شود 2. روشهای اندازه گیری سن را بیان کند 3. گزارشهای نادرست سن و شاخصهای مرتبط با آن را بشناسد 4. هرم های سنی جمعیتی را ترسیم و تفسیر کند 5. انواع هرم سنی را بشناسد	شناختی	سخنرانی و پرسش و پاسخ	120 دقیقه	اسلاید پاورپوینت، تخته وایت برد	آزمون شفاهی و تشریحی

¹ بمنظور نگارش اهداف رفتاری باید از افعالی استفاده شود که عینی و قابل اندازه گیری باشد. به عنوان مثال در حیطه **cognition** از افعالی مانند نام ببرد، توضیح دهد، مقایسه کند، تحلیل کند، برآورد کند و...، در حیطه **Attitude** از افعالی مانند اعتقاد پیدا کند، بتواند متقاعد کند، همکاری نماید، تبلیغ کند و... و در حیطه **Psychomotor** از افعالی مانند بتواند تقلید کند، انجام دهد و... استفاده می شود.

² با توجه به هدف آموزشی حیطه یادگیری در سطح **cognition, attitude, psychomotor** مشخص می شود.

³ روش تدریس متناسب با هدف آموزشی مانند سخنرانی، بحث گروهی، ایفای نقش، **PBL** و... انتخاب شود

⁴ در هر جلسه در صورت وجود ارزشیابی، نحوه انجام آن مشخص شود. مثل پرسش و پاسخ، کوئیز (**MCQ** یا تشریحی) و...

					6. نسبت جنسی		
آزمون شفاهی و تشریحی	اسلاید پاورپوینت، تخته وایت برد	120 دقیقه	سخنرانی و پرسش و پاسخ	شناختی	1. معرفی و محاسبه شاخصهای توزیع جغرافیایی 2. معرفی و محاسبه شاخصهای مرتبط با فعالیت و اشتغال و بیکاری 3. معرفی و محاسبه شاخصهای مرتبط با سواد و آموزش 4. معرفی و محاسبه شاخصهای مرتبط با سکونت و مسکن 5. مروری بر مقادیر شاخصهای مهم سرشماری های قبلی در ایران 6. مفهوم خانوار و خانواده را بیان کند	3	ساختار جمعیت (توزیع جغرافیایی، فعالیت و اشتغال و بیکاری، سواد و آموزش، سکونت و مسکن)
آزمون شفاهی و تشریحی	اسلاید پاورپوینت، تخته وایت برد	120 دقیقه	سخنرانی و پرسش و پاسخ	شناختی	1. معرفی تحلیل دوره ای و همسالی 2. معرفی و محاسبه شاخص تولد خام 3. معرفی و محاسبه شاخص میزان باروری عمومی 4. معرفی و محاسبه شاخص میزان باروری ویژه سنی 5. معرفی و محاسبه شاخص میزان باروری کل 6. معرفی و محاسبه شاخص میزان باروری ویژه	4	باروری دوره ای
آزمون شفاهی و تشریحی	اسلاید پاورپوینت، تخته وایت برد	120 دقیقه	سخنرانی و پرسش و پاسخ	شناختی	1. معرفی تحلیلهای باروری همسالی و دوره ای 2. نمایش داده های همسالی 3. معرفی همسالیهای ازدواج 4. معرفی همسالیهای صوری 5. معرفی نسبت های افزایش تعداد زایمان 6. معرفی فواصل تولد	5	باروری همسالی و توانایی تجدید نسل

					<p>7. معرفی میزان تجدید نسل ناخالص</p> <p>8. معرفی میزان تجدید نسل خالص</p> <p>9. معرفی زمانبندی باروری</p>		
ارزیابی کمی و کیفی پروژه و نحوه ارائه آن	اسلاید پاورپوینت، تخته وایت برد	120 دقیقه	سخنرانی و پرسش و پاسخ	شناختی	<p>1. بیان و محاسبه میزان مرگ خام</p> <p>2. بیان و محاسبه میزان مرگ و میر کودکان</p> <p>3. بیان و محاسبه میزان مرگ و میر نوزادان</p> <p>4. بیان و محاسبه میزان مرگ و میر جنینی دیر هنگام</p> <p>5. بیان و محاسبه میزان مرگ و میر پیرامون تولد</p> <p>6. بیان و محاسبه میزانهای مرگ و میر ویژه</p>	شاخصهای مرگ و میر	6
ارزیابی کمی و کیفی پروژه و نحوه ارائه آن	اسلاید پاورپوینت، تخته وایت برد	120 دقیقه	سخنرانی و پرسش و پاسخ	شناختی	<p>1. آشنایی با روش استاندارد سازی مستقیم برای شاخصهای مرگ و میر</p> <p>2. آشنایی با روش استاندارد سازی غیر مستقیم برای شاخصهای مرگ و میر</p>	روشهای استاندارد سازی شاخصها	7
ارزیابی کمی و کیفی پروژه و نحوه ارائه آن	اسلاید پاورپوینت، تخته وایت برد	120 دقیقه	سخنرانی و پرسش و پاسخ	شناختی	<p>1. بیان و محاسبه اجزاء جدول مرگ و میر</p> <p>2. آشنایی و محاسبه جدول کامل و خلاصه مرگ و میر</p> <p>3. محاسبه امید زندگی</p>	انواع جدول عمر	8
ارزیابی کمی و کیفی پروژه و نحوه ارائه آن	اسلاید پاورپوینت، تخته وایت برد	120 دقیقه	سخنرانی و پرسش و پاسخ	شناختی	<p>1. اهمیت مهاجرت را بداند</p> <p>2. مفاهیم و شاخصهای اصلی مهاجرت را بشناسد</p> <p>3. تحلیل داده های مهاجرت را بیان کند</p> <p>4. بیان شاخصهای اندازه گیری ازدواج و طلاق</p>	مهاجرت - ازدواج و طلاق	9

					<p>5. محاسبه میانگین سن در هنگام ازدواج</p> <p>6. محاسبه میانگین سن مجردی در هنگام ازدواج</p> <p>7. محاسبه میزانهای طلاق و ازدواج مجدد</p>		
ارزیابی کمی و کیفی پروژه و نحوه ارائه آن	اسلاید پاورپوینت، تخته وایت برد	120 دقیقه	سخنرانی و پرسش و پاسخ	شناختی	<p>1. روش های مختلف پیش بینی جمعیتی را بداند</p> <p>2. فرمول های مختلف نرخ رشد جمعیت را بداند و محاسبه کند</p>	پیش بینی های جمعیتی و روشهای مختلف آن	10
ارزیابی کمی و کیفی پروژه و نحوه ارائه آن	اسلاید پاورپوینت، تخته وایت برد	120 دقیقه	سخنرانی و پرسش و پاسخ	شناختی	<p>1. تعریف ایستایی و پویایی جمعیت را بداند</p> <p>2. نمودار لگزیس و مشخصات آن را بشناسد</p> <p>3. شاخص Daly's را بشناسد و محاسبه کند</p>	مطالعات ایستایی و پویایی جمعیت، نمودار لگزیس و معرفی شاخص Daly's	11
ارزیابی کمی و کیفی پروژه و نحوه ارائه آن	اسلاید پاورپوینت، تخته وایت برد	120 دقیقه	ارایه دانشجو و پرسش و پاسخ	مهارتی	<p>دانشجو بتواند یک موضوع پروژه مطالعاتی و تحقیقاتی با اهمیت را انتخاب کند.</p> <p>دانشجو بتواند در موضوع مورد نظر جستجوی منابع علمی را انجام دهد</p> <p>دانشجو بتواند نتایج مطالعه خود را ارائه نماید</p>	ارایه یک موضوع پروژه مطالعاتی و تحقیقاتی در کلاس	12
ارزیابی کمی و کیفی پروژه و نحوه ارائه آن	اسلاید پاورپوینت، تخته وایت برد	120 دقیقه	ارایه دانشجو و پرسش و پاسخ	مهارتی	<p>دانشجو بتواند یک موضوع پروژه مطالعاتی و تحقیقاتی با اهمیت را انتخاب کند.</p> <p>دانشجو بتواند در موضوع مورد نظر جستجوی منابع علمی را انجام دهد</p> <p>دانشجو بتواند نتایج مطالعه خود را ارائه نماید</p>	ارایه یک موضوع پروژه مطالعاتی و تحقیقاتی (مداخله ای) در کلاس	13

شیوه نمره دهی

نوع ارزشیابی	تاریخ	ابزار ارزشیابی ^۵	میزان امتیاز از کل
حل تمرین	-	-	30%
ارائه پروژه	-	ارایه در کلاس بصورت سمینار و ژورنال کلاپ	20%
امتحان میان ترم	-	-	-
امتحان پایان ترم	-	آزمون تشریحی	40%
سایر موارد	-	حضور و غیاب، رعایت نظم انضباط و حضور فعال در مباحث	10%
مجموع	-	-	100%

منابع:

1. روش ها و مدل ها در جمعیت شناختی ترجمه: دکتر عبدالرضا رجائی فرد انتشارات دانشگاه علوم پزشکی شیراز
2. مبانی جمعیت شناختی سعید تمنا
3. روشهای جمعیت شناختی برای سازمانهای آماری مایکل هارتمن
4. سایت مرکز آمار ایران www.isc.ir، نتایج آخرین سر شماری نفوس
5. سایت سازمان جهانی بهداشت www.who.int

⁵ ابزار ارزشیابی می تواند مواردی مانند آزمون تشریحی، سوالات کوتاه پاسخ، سوالات کامل کردنی، MCQs، پروژه، آسکی و... باشد.